

Reactie op de internetconsultatie
over de voorgenomen jachtsluiting van haas en konijn
door Wildbeheereenheid Haarlemmermeer en omstreken
5 juni 2022

Achtergrond van onze inbreng

Een korte schets van voorkomen en beheer van haas en konijn in Haarlemmermeer en omstreken

In de Haarlemmermeerpolder en nabije omstreken is het haas als standwild aanwezig op elk stuk grond dat agrarisch in gebruik is. Dit is nu zo en dit was honderd jaar geleden ook zo. Dit weten wij uit persoonlijke overlevering van de jagers en agrariërs uit onze gelederen. In al die voorbije jaren, mocht het haas bejaagd worden. Eerst onder het regime van de jachtwet, later onder het regime van Flora- en Faunawet en nog later onder de huidige Wet natuurbescherming. Ieder perceel agrarische grond in de Haarlemmermeer, dat aan de wettelijke voorwaarden voor een jachtveld voldoet, werd en wordt voor de jacht verhuurd. Er is dus kortom, in ons werkgebied sinds mensenheugenis gejaagd op hazen. Steeds is er een jachthouder geweest die zich samen met grondeigenaar en grondgebruiker verantwoordelijk heeft gevoeld voor de hazenstand in het door hen beheerde gebied. In de praktijk betekende dit en betekent het nu nog: door het jaar heen tellen wat er zit, opmerkzaam zijn op valwild (mogelijke tekenen van ziekte), opmerkzaam zijn op schade in het veld (mogelijke tekenen van een te hoge stand), in toom houden van predatoren, aanspreken van wandelaars met loslopende honden, alert zijn op stroperij, aanplanten en onderhouden van akkerranden etc. En dan aan het einde van het jaar, als de stand het toelaat, de jaarlijkse bejaging om enkele exemplaren te oogsten. Dit oogsten kan in ons werkgebied niet in elk veld en niet elk jaar in dezelfde mate plaatsvinden. Door de toenemende ontwikkeling van het gebied zien we de laatste jaren steeds vaker dat agrarische gebieden dicht bij bewoond gebied of recreatieterreinen zijn komen te liggen, en dat deze niet bejaagd kunnen worden omdat de hazenstand dit niet toelaat. De predatiedruk van met name vossen en de verstoring door met name loslopende honden is daarvoor gewoonweg te groot. Enkele kilometers verderop kan er echter, in een ogenschijnlijk gelijk habitat, een hoge hazenstand zijn die bejaging niet alleen kan verdragen maar ook nodig maakt om schade aan de akkerbouwgewassen te voorkomen.

Het konijn is ons gebied een bewoner van meer recente datum. Grofweg sinds de jaren '70 van de vorige eeuw komt het konijn voor in specifieke gebieden waar door zandopbrenging en kort gazonbeheer een geschikt biotoop voor het konijn is ontstaan. Het gaat hier veelal om dijklichamen, sportvelden, begraafplaatsen, kantorenparken en meer recent ook zonneparken. In deze gebieden kan het konijn grote delen van het jaar, en soms enkele jaren achtereen, een "sluimerend" bestaan hebben. Er komen dan slechts enkele exemplaren voor die zich, waarschijnlijk door druk van ziekten nauwelijks weten te vermeerderen. Dan ineens kan de populatie in tijdsbestek van enkele maanden gigantisch toenemen. Ondanks de vaak kortstondige stijging van de populatie, kan er in die korte tijd veel schade worden aangericht. Reden voor grondeigenaren, beheerders en jagers om jaarrond alert te zijn en direct tot afschot over te gaan wanneer de populatie begint te stijgen.

Haas en konijn – twee vormen van beheer, met twee belangrijke overeenkomsten: het is gestoeld op jaarrond monitoren door ter plaatse kundige en verantwoordelijke partijen: grondeigenaar, grondgebruiker en jager. De daadwerkelijke jachtoefening wordt afgestemd op de plaatselijke stand en draagdracht van het gebied. Een en ander precies zoals de wetgever het bedoeld heeft.

Wie wij zijn en hoe wij verantwoording afleggen

Een vereniging van 200 plaatselijke jagers, die al meer dan 20 jaar tel- en afschotcijfers delen

Sinds 1992 hebben alle jachthouders uit het gebied zich verenigd in de Wildbeheereenheid Haarlemmermeer en omstreken. Het werkgebied beslaat in totaal zo'n 22.000 ha waarvan 13.000 ha buitengebied door onze leden beheerd wordt. Het doel van de Wildbeheereenheid (WBE) was en is om de samenwerking tussen de in het gebied actieve jagers te bevorderen en te komen tot gebiedsgerichte en gecoördineerde uitvoering van wildbeheer en schadebestrijding. Om het gecoördineerde beheer te bevorderen maar vooral ook om dit inzichtelijk te maken voor buitenstaanders, is de WBE in 1998 begonnen met het verzamelen en registreren van de jaarlijkse afschotcijfers. Het jaar daarna is de eerste voorjaarsstelling gehouden, die alle jaren daarna volgens het door de jagersvereniging vastgestelde protocol is herhaald. De jaarlijkse cijfers van afschot en voorjaarsstelling van de belangrijkste faunasoorten in ons gebied is door de WBE sinds 1999 ingebracht in de databank van de landelijke jagersvereniging en sinds 2015 ook in het provinciale Fauna Registratie Systeem. Naar wij begrijpen zijn deze cijfers niet meegenomen in de studies die ten grondslag liggen aan het voorgenomen besluit van de minister om de jacht op het haas in drie provincies te verbieden en die op het konijn in het hele land.

Onze inbreng voor deze internetconsultatie

Jacht moet open blijven voor echt maatwerk en het beleid moet met goede cijfers onderbouwd

Hiermee komen we tot de kern van onze inbreng in deze internetconsultatie.

1. Het voornemen om de jacht voor het komende seizoen te sluiten op konijn, en voor het haas in 3 provincies, wekt de schijn van maatwerk. Maar het echte maatwerk moet veel fijnmaziger plaatsvinden dan per jachtseizoen en per provincie, namelijk door het jaar heen op jachtveldniveau binnen WBE-verband. Dit gebeurt nu al, niet alleen bij ons, maar overal in Nederland. De stand van haas en konijn lijdt hier niet onder, zij wordt er eerder door bevorderd! Om dit te waarborgen voor de toekomst, dient de jacht op haas en konijn landelijk geopend te blijven.

2. Om het beleid te toetsen en te onderbouwen, moet er gebruik gemaakt worden van veel betere cijfers. En die zijn al voorhanden, uit de georganiseerde jagerij, zowel van tellingen als afschot. Dan zal ook blijken dat de huidige stellingen over dalende trend niet kloppen of op zijn minst veel genuanceerder liggen. Op gebiedsniveau zijn zeer grote en andere verschillen te zien dan nu uit de rapporten blijkt. Er zal ook inzichtelijk worden, dat waar de stand daalt – het afschot in progressieve mate meedaalt (m.a.w. afgestemd is op wat de stand toelaat). Dit is bij ons zo, en bij de overige Nederlandse wildbeheereenheden ook. Precies zoals de wet dit voorschrijft.

Hieronder lichten wij beide punten nog verder toe en wij besluiten met een beroep op gezond verstand en aandacht voor de praktijk.

De jacht op haas en konijn is in ons werkgebied, en in heel Nederland, al sinds mensenheugenis gestoeld op “wise use”, verstandig gebruik. Jaarrond monitoren van de stand door jagers samen met de grondgebruikers en terreinbeheerders. Alleen bejagen als de stand het toelaat en/of de kwetsbaarheid van het gebied dit vereist. Deze vorm van bejaging is verankerd in onze wetgeving en in onze jachtcultuur. Het sluiten van de jacht voor een bepaalde tijd of voor een bepaald (groot) gebied is contra-productief. Het doet onrecht aan de jaarrond-inspanning van jagers. Het vermindert hun motivatie om samen met grondgebruikers te werken aan biotoopverbetering.

Het is voor ons niet te begrijpen dat we als georganiseerde jagers, niet alleen in onze WBE maar in heel Nederland, al meer dan 20 jaar vrijwillig jaarlijks volgens een vastgesteld protocol de wildstand in kaart brengen, en ook nog eens verantwoording afleggen over het gepleegde afschot. En dat deze cijfers niet zijn meegenomen in de onderbouwing van het voorgenomen besluit. Het is onze stellige overtuiging dat als deze cijfers zouden worden ontsloten uit de landelijke databank van de KNJV en uit de systemen van de provinciale faunabeheereenheden, hieruit een heel ander beeld zal ontstaan. Namelijk een beeld waarin lokaal (op gebiedsniveau, niet op provincie-niveau) en in de tijd (zeker voor konijn) grote verschillen zijn in de ontwikkeling van de stand. En waar dit beeld lokaal al zou wijzen op een dalende trend in de stand van haas en konijn, deze overduidelijk ook gepaard zal zijn aan een dalende trend in het afschot. Kortom één grote bevestiging dat jachtssluiting niet aan de orde hoeft te zijn, want jagers beperken zelf al het afschot als de stand daar aanleiding toe geeft.

Wij spreken de hoop uit, dat de huidige theoretische argumentatie over toekomstverwachting van populatieontwikkelingen, die gebaseerd is op eenzijdige cijfers, niet zal leiden tot het nemen van dit verstrekkende besluit. In plaats daarvan zouden wij graag zien dat we terug gaan naar de basis: de praktijk en het gezonde verstand. Er zijn vele praktische argumenten voor het behoud van de jacht, juist als instrument voor het beheren van populaties – zelfs als deze onder druk staan. Je hoeft alleen maar te kijken naar de gebieden waar hazen en konijnen voorkomen om in te zien dat jacht eerder bevorderlijk moet zijn voor deze populaties dan nadelig. Jagers zijn zeer gemotiveerde, professionele vrijwilligers met een niet te onderschatten maatschappelijke relevantie. Wij wensen u de bestuurlijke moed toe om hier rekening mee te houden in de verdere besluitvorming.